

Sofies pl. 2^{III}, Kristiania, 2 april 1918.

Kjære professor W. C. Brøgger.

I 1909 og 1913 udkom II del av min, Sandsvørs Saga. Tiden har paa grund av erhvervsstrævet (klasselærer, kasserer og sekretar ved Fagerborg 4-årige Kom. middelskole ^{har} arbejdet med I del (hvor til meget stof tidligere er indsamlet i Pilsarkivet) ~~har~~ ligget brak. Men til sommeren falder jeg for aldersgrændsen (66aar). Desuden har Sandsvørs sparebank beniget 3000 kr. til arbejdets fælleforsikring. Jeg gaar da straks til dets avslutning med fuld kraft.

Derfor tillater jeg mig at spørre Dem om De vil poota Dem at skrive det arkæologiske avsnit, som det for mig selv vil bli vanskeligt at gjøre, ialfald nogenlunde tilfredsstillende. Ardele prof. O. Rygh indbød mig til at komme op til ham og faa besked om bygdens alafund. Dette blev heldigvis i noget av. Jeg satte mig i forbindelse med Antikvar Nicolaysen, og møtte ham i Sandsvør hvor han foretog utgravninger paa Trymoen, Vetselod og Eknes, men med magre resultater. Dets bedste resultat var at jeg fik ham til at ^{erhverve} saken paa nedre Ei, "Sandsvørstien" i Kunstindustrimuseet. Han gjorde uten mig følge en tur til "Grolandsfastningen" (saa kaldet efter den nærliggende plads Groland under gaarden Pöshals i Østlås), og en mand tog ved, en fru. lærer, fulgte ham derop og viste ham en stor, flak, ødelagt gravvold i nordøste hjørne av det "indelukke" som engang har voreet paa toppen av den runde, litt langstrakte haug, med brak avheld til tre kanter, øst, syd og vest,

Et tryk af min anden og tredje udgave af Sandsvørs Saga er indsendt til det danske Oldsaksamlingens arkiv i København. Jeg vil gerne høre om det er muligt at få en kopi af den.

men med en svakere helling mod nord. Jeg tror neppe engang
 antikoar N. var oppe paa toppen og saa paa de lange stengarer
 paa øst- og vestsiden og kvergarer mellem disse i den søndre ende av
 hængen, som tydeligvis er aprak av menneskehønder og ikke skyldtes en
 rå-dannelse. Paa den nordlige skraaning ligger 11 bronzealders-
 graver, runde, høie og kegleformede, med kunst opmurede stenrøiser, hvorefter
 gården Røsholt lige under hængen har navn. Hængen ligger i høie-
 hagen paa et terrang som er totalt uegnet til opdyrkning. Derfor er
 røisene blit spars. Det er nogen ganske merkværdige røiser. De
 stoar paa den hårde stengrund saaledes idag som da de for ca.
 11000 aar siden blev opmuret. Stenene er smukt sammenbundne. Flere
 av dem kan tydelig sees at være sat i de fortiløpende koker. Ved den
 ene av dem ligger gården Stenbok, og det var manden der som fulgte
 Nicolaysen ~~og~~ og ikke kunde paa sine røiser! Jeg fik vite om disse
 røiser av min fætter Steenraad Omholt som en tid længe han var student
 bodde i ~~det~~ hus ^{idet han kom til at afgå} ~~hos~~ ^{et} Røsholt, ^{og jeg undersøgte om disse hænge (røiser)} Paa hans ord gik jeg derop, og blev rent
 "forbysat" da jeg kom lige op i røisefeltet! Stien gaar lige forbi.
 Da jeg kom ned, fortalte gårdens eier mig at der ogsaa ligger røiser
 paa sydsiden av hængen, ^{med disse saa jeg altid at} han blev rent forbysat, da jeg sa ham
 det var en — "kjærgaard" fra hedendommen! Nicolaysen kom straks
 ned til mig — ^(paa Bergesdal) — med formålet. "Kunden i Stenbok" kunde ikke see ham
 mere end den store røisen som omboende hadde forringet og al brude
 stenen til luktrediker. ^{Jeg tror jeg har N. ogsaa repræs. i Hængen, for Sten!} ^{Nej fortæll om, Steenraad}
 ikke høre paa ^{og} ~~høist~~ en proken for mig om riktigtidens bygddebøger!
 For de skrive for mig (om de vil være saa snilde), maa de reise til
 Sandnes og se paa "Grolandfortningen". Samtidig maa de se paa
 gravhængene ovenfor Oskelås kirke, oppe i Bjerkelunden samt gravhængene
 paa min fædrenegaard Gran. ^(paa Gran allsaa) Paa Braanaasen ligger et høit ones (nordre
 Gran) og paa min ^{afsløide} ^(om den Gran) enkelte gaard ligger der 2 hænge med paa maen og et par høie med
 paa "Raagabredden". ^{afsløide} ^(om den Gran) For ovenfor gården ligger "Tjivborg", en bygddebog til høie.
 gelig bestikkelte. Hængen paa Oskelås og Gran har utgraves til sommeren! ^(om den Gran) ^(om den Gran)

Røiser og de Sandnes, som kan de kendende dem til min fætter
 Ole Gran som vindes Gran, osv. begynte og for alle ting indtællt som med dem
 som med dem osv.

J.O. Gran.